

DAGLIGA STRESSORER FÖR PERSONER MED AUTISM

Efter Groden et al, J Autism Dev Dis 31; 2: 207 – 217, 2001

Övers av Lena Nylander

Fetstil markerar de svåraste stressorerna enligt ovanstående undersökning.

Kursivstil markerar medelsvåra stressorer.

Checklistan kan användas även för personer med intellektuell funktionsnedsättning utan samtidig autism

Förväntan/Osäkerhet

Förändring i schema eller plan
 Att vänta på transport
Att vänta på omtyckt händelse
Att vänta på att en rutin skall börja
 Att ha ostrukturerad tid
 Att åka hem

Förändringar och hot

Att vara förkyld
 Att gå till affären
 Att inte kunna kommunicera sina behov
Förändring av en arbetsuppgift till en ny uppgift
Förändring av miljön från bekväm till obekvä
Förflyttning från ett ställe till ett annat
Förändring av miljön från välbekant till obekant
Övergång från omtyckt till icke omtyckt aktivitet
Att behöva syssla med icke omtyckt aktivitet
Att behöva be om hjälp
Att delta i en gruppaktivitet

Obehagliga händelser

Att vänta på att få tala om ett önskat ämne
 Att få kritik
Att personliga tillhörigheter saknas
Att få en tillrättavisning
Att få höra ”nej”
 Ändring av personal från omtyckt till mindre omtyckt
 Att något betygsatts som felaktigt

Behagliga händelser

Att få verbal respons
 Att få kroppsligt kännbar respons
 Att få respons i form av en aktivitet
 Att något betygsatts som rätt
 Att få gå på kalas
 Att få en present
 Att föra ett samtal
 Att leka med andra

Sensorisk/personlig kontakt	<p>Att vara i närheten av andra som för väsen eller stör</p> <p>Beröring</p> <p>Att få kramar och tillgivenhet</p> <p>Att känna sig fysiskt trängd</p>
Matrelaterad aktivitet	<p>Att vänta på en restaurang</p> <p>Att vänta på respons</p> <p><i>Att vänta på maten</i></p>
Social/miljömässig interaktion	<p>Att vara i närheten av skarpt ljus</p> <p>Att inte ha tillräcklig belysning</p> <p>Att inte kunna hävda sig bland andra</p> <p><i>Att någon annan gör ett misstag</i></p>
Ritualer	<p>Att få oordning bland sina personliga saker, eller i arbetsmaterial</p> <p>Att hindras från att avsluta en ritual</p> <p>Att hindras från att utföra en ritual</p> <p>Att bli avbruten under utförandet av en ritual</p>
Fler vanliga stressorer (enl Brar/Nylander)	<p>Att resa bort</p> <p>Att vänta på andra i en grupp</p> <p>Att kroppen skadas</p> <p>Att personliga tillhörigheter skadas</p> <p>Att överrumplas av oväntade sociala krav</p> <p>Att överrumplas av oväntad kroppskontakt</p> <p>Att överrumplas av ljud/ljus/lukter</p> <p>Att känna sig utanför/missförstådd</p> <p>Att vänta på att andra vid bordet skall äta färdigt</p>